

Nationell frigörelse eller klasskamp

Nanterre-anarkisterna

1967

NATIONELL FRIGÖRELSE ELLER KLASSKAMP?

Är FNL (den nationella befrielseörelsen i Vietnam) en revolutionär organisation? Klart är att enbart det faktum att FNL stöder den väpnade kampen mot USA-imperialismen inte automatiskt medför att dess åsikter och aktioner är revolutionära (gaullisterna deltog 1940 i den väpnade kampen mot den tyska imperialismen).

FNL:s program

Låt oss undersöka FNL:s program och i synnerhet då centralkommitténs beryktade fem punkter. I punkt 1 anklagas USA-imperialismen för att ha saboterat Genèveöverenskommelsen. Redan här finner vi fröet till en falsk analys, eftersom påståendet implicerar att överenskommelsen inte hade behövt saboteras, dvs att ett fördrag mellan stater kan vara giltigt. Den andra punkten slår fast att FNL:s mål är att upprätta en självständig, demokratisk, fredlig och neutral stat. Detta är knappast en revolutionär vision. I punkterna 1, 3, 4 och 5 hänvisar man ständigt till "folket" och säger inte ett ord om "klasser" – något som ger intrycket av att det enbart är USA-imperialismen och inte världsbourgeoisin som upprättat och brutit mot Genèveöverenskommelsen och att vietnameserna är ett enat folk utan härskande, eller potentiellt härskande, klasser.

FNL:s mål

N'Guyen Hno Tho uttalar sig i L'Humanité (28.8 66) å FNL:s vägnar sålunda: "Vår strävan är att i Sydvietnam upprätta en förenad nationell demokratisk regering som förenar representanter för alla klasser, alla åsikter – ett förbund av patriotiska förgrundsfigurer och politiska partier (så långt går inte ens det franska kommunistpartiet i reformism).

En revolutionär som under sådana förhållanden stöder FNL och dess politiska ställningstaganden begår samma misstag som om han under motståndstiden skulle ha stött gaullistprogrammet eller i Spanien 1936 ha stött "folkfronten" och de CNT:are som samarbetade med republikanerna. Sådana förbund riktar sig enbart mot den privilegierade fienden, vars förtryck bara är en yttring av det allmänna förtrycket och de stöder en revolution som låter sig nöjas med enskilda förbättringar, mildringar i detta allmänna förtryck. Vi ska undersöka detta närmare i vår kritik av folkfrontsideologin men först måste vi vederlägga ett annat argument. Ofta hör man sägas att FNL i själva verket stöds av en revolutionär organisation (fd Indokinesiska Kommunistiska Partiet), vilket i sin tur stöds av den vietnamesiska arbetarstaten i norr och att alliansen med bourgeoisin bara är av taktisk art, ty efter segern kommer de borgerliga elementen att elimineras i och med den socialistiska ordningens upprättande.

Bortsett från att vi alltid intar samma attityd gentemot ett kommunistparti eller en "arbetar"-stat, måste vi mer ingående kritisera Indokinesiska Kommunistiska Partiets och Nordvietnams ställning för att förstå vad marxism-leninism innebär, dvs vad den programmerade kompromissens strategi, den stegvisa revolutionen (en idealistisk historiesyn, en sorts frälsningsföreställning) innebär.

Vietnam i ständigt uppror

Alltsedan 1930 (se framförallt Bob Potter: *The Rape of Vietnam*, Solidarity Pamphlet, och *Unité Ouvrier* samt *Internationale Situationniste* nr 11) har bönderna – 95 % av befolkningen – befunnit sig i ständigt uppror mot den feodala utsugningen. I det stora hela stöder de FNL, då de ser denna organisation som en kraft, kapabel att bryta ner den sociala strukturen. De första bondeupproren stöddes av IKP men efter Kominterns sjunde kongress vilken förordade Folkfrontens taktik (allians med den sk progressiva bourgeoisin) tog IKP ett steg tillbaka och övergav slagordet "Ner med den franska imperialismen" och självständighetskampen.

Indokinesiska Kommunistiska Partiet följde troget Stalins direktiv efter 1939 års rysk-tyska närmande och försvarade den tyska fascismen mot den franska aggressionen. Alltsedan 1940 har USA haft intressen i Indokina. Vid Jaltakonferensen 1940 föreslog Roosevelt att man skulle byta ut den franska ockupationen mot en internationell, dvs en Förenta Staternas, ockupation. Stalin hade ingenting att invända.

I mars 1945 gick japanerna till offensiv mot de franska garnisonerna. USA vägrade att gripa in på fransmännens sida. De franska styrkorna decimerades. Japanerna förklarade Indokina självständigt, dock utan att avbryta sin ockupation. IKP förberedde en ockupation av Vietnam med bistånd av sina allierade. Amerikaner och briter ockuperade södra delen av landet medan Ho Chi Minh tog Hanoi. Den senare stödde USA. Frankrike förklarade å sin sida Indokina självständigt och gick med på att dra tillbaka sina trupper under en tidsrymd av fem år. IKP följde direktiven från Moskva, vilka innebar att man strikt skulle följa Jalta-fördraget: Indokina gjordes till en del av västvärlden. Om någon social revolution var det aldrig fråga, inte heller om någon självständighet.

Militanterna mördas

De nationalistiska och revolutionära militanterna, i synnerhet trotskisterna, mördades systematiskt av IKP som stödde den pro-franska nickedockan Bao Dai "som en symbol för vår önskan att kvarstå inom ramen för franska väldet".

Ho Chi Minh lämnade de franska trupperna fritt spelrum och lät dem tränga in i landet – ja, han uppmanade tom massorna att hylla de nya ockupanterna. Sålunda stärkte Frankrike sina positioner tills man en dag bombade Haiphong (24 december 1946). Det franska kommunistpartiet stod i sin tur hela tiden troget på den franska imperialismens sida. I september 1945 begärde franska regeringen, i vilken kommunisterna ingick, en militärbudget på 100 miljoner för att förstärka expeditionsstyrkorna. En begäran som kommunisterna stödde. I januari 1946 tillstyrktes ytterligare en militärbudget av kommunisterna. I december 1946 ställde sig 182 kommunistdeputerande utan att generas bakom ett lyckönskningstelegram till general Leclerc för hans operationer i Indokina. Under debatterna i deputeradekammaren 14 och 18 mars 1947 applåderade högerflygeln vänsterflygeln för dess stöd åt den franska aggressionen.

Folkfrontsideologin

Vi har ovan relaterat de franska och indokinesiska kommunistpartiernas inte alltför ärorika förflutna. Det senare kontrollerar nu Demokratiska Republiken Nordvietnam, arbetarstaten som i sitt stöd åt FNL i sina fyra punkter tre gånger refererar till Genèveöverenskommelsen. Helt i linje med sitt förflutna och sin politiska uppfattning och speciellt då i enlighet med folkfrontsideologin, deltar det i det reformistiska och parlamentariska spelet.

Folkfrontsideologin, dvs ideologin om samarbete med "avancerade borgerliga partier", medför dels praktiska eftergifter, dels att man med en sådan ideologi bara kan angripa ett problem begränsat i tid och rum; den medför att förtrycket polariseras till en enda aspekt, varför organisationen inom kort absorberas av den borgerliga ideologin. Det är på samma sätt och genom samma process som en centralistisk organisation vilken som mål har att ta i besittning det främsta medlet för förtryck, statsmakten, integreras i den borgerliga världen, blir kontrarevolutionär. Det var det nationella enandets och folkfrontens politik som 1946 ledde det franska kommunistpartiet till att stödja den franska imperialismen, som ledde Ho Chi Minh till att stödja Bao Dai mot de vietnamesiska revolutionärerna och som kommer att leda till förräderi mot de nu kämpande vietnameserna. Dessa skall finna att de i själva verket kämpat för upprättandet av en stalinistregim. Ordet "socialism" nämns inte heller en enda gång i FNL:s fem och Nordvietnams fyra punkter.

Folkfrontsideologin är också en följd av en viss organisationsteori, den som påstår att organisationen kan representera något annat än sig själv, t. ex. en klass eller ett folks objektiva intressen. Ur denna vanföreställning växer tron på den ofelbara organisationen fram, organisationen vars strategi allt måste underordnas, vars strategi blir revolutionen. Den blir ett mål i sig, själv bärare av revolutionen och den räds icke att alliera sig med bourgeoisin och att tillspilloge den revolutionära kampen för att själv bättre kunna kontrollera den. Den ser sig själv som revolutionen.

Det är den av Stalin dirigerade kommunistiska internationalen, för vilken de kinesiska och vietnamesiska revolutionerna offrades. Det är Trotskijs och Lenins bolsjevikparti mot Kronstadt och Machno.

Den stegvisa revolutionen

Folkfrontsideologin är som vi sett teorin om den stegvisa revolutionen (steg som i själva verket är organisationens progressiva marsch mot makten). Che Guevara hävdar helt i sin ordning att för att stödja Vietnam är det nödvändigt att öppna nya stridsfronter överallt i världen, men han hävdar också att dessa fronter framför allt skall riktas mot den amerikanska imperialismen.

Imperialismen är emellertid bara ett uttryck, inte ens det enda utan blott det mest avancerade, för en högt utvecklad kapitalism. Den är inte ett uttryck för andra spirande former av kapitalism, som den tredje världens inhemska former. Bourgeoisin i de imperialistiska länderna kommer därför i konflikt med utvecklingsländernas gryende bourgeoisin, som vill tillskansa sig produktivkrafterna för egen del. Slagordet "Mot imperialismen!" möter därför gensvar även hos den spirande bourgeoisin. Därav den nödvändiga alliansen med denna. I sista hand är det inte proletariatet som drar nytta av denna allians utan bourgeoisin som för att förverkliga sin nationella revolution (sitt 1789) måste stödja sig på de förtryckta klasserna, vilkas kamp på så sätt alienaras och åsidosätts.

De förtrycktas kamp måste i själva verket stå både mot imperialism och bourgeoisie, vilka endast är två uttryck för samma förtryck. Också när imperialismen besegras och det så kallade revolutionära partiet tar makten, kommer själva dess partiapparat att uppmuntra den gryende bourgeoisie, (jfr Kuba), som alltid vet att anpassa sig till systemet.

Kampen måste därför gälla producenternas direkta och självständiga övertagande av produktionsmedlen.

Det enda problemet är detta: förmår arbetarna i den tredje världen att själva genomföra en primitiv ackumulation (och är en sådan nödvändig för världsrevolutionens genomförande?) och att utveckla och styra produktivkrafterna inom de områden de själva finner väsentliga? Eller måste detta anförtros åt en samling teknokrater, stödda av partiet, eller åt den nationella bourgeoisie? Den enda revolutionära synpunkten är att svara ja på den första frågan, även om detta leder till några tillfälliga misslyckanden. Marxister av alla schatteringar svarar ja på den senare. De föredrar NEP framför Sovjeternas Makt.

Aktionsformer, här och nu

Att hävda att eftersom FNL inte är en revolutionär organisation, är det som händer i Vietnam inte revolutionärt och därför inte intressant vore ett lika stort misstag som att (verbalt naturligtvis) stödja FNL i förhoppning att uppnå något annat. Att inränga alla de kämpande i Vietnam i FNL är att spela dess eget spel, dvs hävda en organisations representativitet utanför sig själv. Då skulle man lika gärna kunna påstå att det inte fanns några anarkister i Spanien sedan Montseny och Oliver inträtt i regeringen. Det är denna organisationsuppfattning som får vissa trotskister att begå ett allvarligt fel. Oförmögna att ta ställning i Vietnamfrågan, så är att stödja kampen i Vietnam för dem detsamma som att till varje pris stödja en organisation, även om denna visat öppen fiendtlighet gentemot dem själva (koncentrationsläger för trotskister på initiativ av farbror Ho). Vad anarkisterna beträffar, så finns det dom som uppfattar FNL och vietnameserna i kamp som ett och samma och förkastar bägge och det finns dom som stöder FNL. På ena sidan avhållsamhet, på andra aktivitet – två attityder som båda har sitt ursprung i den marxistiska och borgerliga organisationsuppfattningen. Båda röjer sin missuppfattning av det revolutionära projektet när de förkastar klasskampen.

För oss är den enda giltiga ståndpunkten denna: i Vietnam pågår en kamp mellan två imperialistiska system, varav den gryende bourgeoisie söker dra fördel genom att lägga beslag på en verklig folkets revolution. FNL har alltid förnekat denna revolution och hävdat att det för deras del bara rör sig om ett nationellt befrielsekrig.

Om vi således förkastar nationsuppfattningen (som är en produkt av borgerlig ideologi) och stöder oss på klassuppfattningen, finner vi att det enda sätt på vilket vi kan stödja bönderna och arbetarna i Vietnam är att bekämpa bourgeoisie på hemmaplan. Den bästa hjälp vi kan lämna är att göra oss av med våra egna kapitalister och byråkrater.

Det återstår nu för oss att analysera de revolutionära perspektiven i Frankrike och att definiera våra aktioner här. I detta avseende har analysen av situationen i Vietnam varit värdefull, då den har möjliggjort för oss att blottlägga vissa ställningstaganden och vissa misstag som vi inte borde upprepa.

Som vi ser det är vietnamkommittéerna uttryck för ett dubbelt teoretiskt och praktiskt misstag:

1. De stöder oförbehållsamt en icke-revolutionär organisation och en idealistisk revolutionsuppfattning.
2. De döljer det verkliga problemet som är klasskampen i Frankrike och får folk att tro att dom kan göra något för Vietnam utanför den direkta aktionens ram.

Och vari skulle den direkta aktionen bestå under våra förhållanden, dvs i kamp mot den franska bourgeoisie och den amerikanska infiltrationen? Den består helt enkelt i aktioner mot amerikanska installationer, aktioner som dessutom avslöjar de reformistiska och legalistiska organisationernas stöd som munväder och inget annat.

Vi måste därför förkasta vietnamkommittéerna och ställa oss på annan grund. Också vi kan naturligtvis prata med folk på gatan, besöka möten och hävda vår uppfattning, börja diskutera om imperialismen, klasskampen osv... vilket skulle kunna förorsaka en splittring av vietnamkommittén. Vad vi alltid måste försvara är helheten i våra positioner.

Det Anarkistiska Biblioteket

Nanterre-anarkisterna
Nationell frigörelse eller klasskamp
1967

<http://skarv.nu/portfolio/nanterre-anarkisterna-nationell-frigorelse-eller-klasskamp/>
Ur *Bulletin de liaison*, augusti 1967. Översättning Ingemar Johansson

sv.theanarchistlibrary.org